

REFERAT 2022-25: Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter d. 09-03-2023

Mødedato Torsdag d. 09. marts 2023 kl. 18:30

Mødested Bakkensbro Kultur- og Aktivitetshus

Mødedeltagere Tom Hartvig Nielsen, Charlotte Riis Engelbrecht (Fravær), Helle
Johannsen, Asmus Madsen, Henning Wendelboe, Erling
Junker, Daniel Staugaard, Kristian Beuschau (Fravær), Erik
Krogh, Poul Madsen, Agnes Nielsen, Erik Møller Jørgensen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Godkendelse af ansøgninger til Puljen for Borgerinitiativer.....	4
Godkendelse af ansøgning til Puljen til Mellemfinansiering.....	7
Godkendelse af opstilling af kandidat samt valg af delegerede til årsmødet i Landdistrikternes Fællesråd.....	9
Godkendelse af proces for opdatering af indsatsområder.....	11
Orientering om erfaringer fra MEDSAM - et norsk forskningsprojekt om borgerinddragelse.....	13
Orientering om principbeslutning for energiselskaber i landdistrikterne.....	15
Orientering om projekt Økologi og Madglæde.....	18
Orientering om støttede projekter i Avnbøl-Ullerup.....	21
Godkendelse af anlægsoverførsler fra regnskabsåret 2022 til 2023.....	22
Godkendelse af anlægsregnskaber Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter.....	24
Godkendelse af driftsoverførsler fra regnskab 2022 til 2023.....	26
Orientering om status på udmøntningsplan 2023-2026 - februar.....	29
Generel orientering.....	31
Lukket: Underskriftsside.....	32

Godkendelse af dagsorden

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- dagsordenen.

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Godkendt.

Godkendelse af ansøgninger til Puljen for Borgerinitiativer

Sagsresumé

Byrådet har afsat 1 mio. kr. årligt til Puljen til Borgerinitiativer – dog reduceret til 500.000 kr. i året 2023. Formålet med puljen er, at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter kan støtte op om en tidlig indsats over for konkrete problemstillinger og projektforslag, der fremmer udviklingsinitiativer i landdistrikterne i Sønderborg Kommune.

Puljen kan søges en måned før et møde i Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter i henhold til gældende kriterier. Udvalget har afsat 50.000 kr. til markedsføring af landsbylaugenes arrangementer på pylonerne i Gråsten, Sønderborg, Nordborg og Guderup.

Sekretariatet har modtaget to ansøgninger til 1. runde af puljen i 2023 på samlet kr. 59.768 kr. Hvis indstillingen imødekommes, er der 390.232 kr. tilbage i puljen.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har beslutningskompetencen, jf. vedtægterne.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- Ansøgningen fra Blans Landsbylaug vedr. etablering af pullerter og cykelparkering ifbm. havneprojektet i Ballebro (32.625 kr.)
- Ansøgning fra Kettingskov Landsbylaug vedr. etablering af shelter og rekreativt område (27.143 kr.).

Sagsfremstilling

For fortsat at opnå synlige og handlekraftige resultater i henhold til Byrådets og udvalgets vision om landdistrikterne og landsbyerne som "Levende og eftertragtede bomiljøer med en lokal forankring og identitet" er der afsat 450.000 kr. (2023) foruden markedsføringsmidler på 50.000 kr. Formålet med puljen er, at Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter kan støtte op om en tidlig indsats over for konkrete problemstillinger og projektforslag, der fremmer udviklingsinitiativer i landdistrikterne i Sønderborg Kommune.

Følgende projekter fra landsbylaugene søger om støtte ved første udlodning i 2023:

Nr. 1: Etablering af pullerter og cykelparkering ifbm. havneprojektet i Ballebro (ansøger 32.625 kr.).

Blans har efter tre års fælles indsats afsluttet byggeriet af en ny havnebygning ved Ballebro, men udenoms arealet trænger til et "ansigtsløft". Ønsket er, at etablere pullerter som

afgrænsning af et bilfrit område ved bygningen, hvor der skal være bord/bænke sæt, cykelstativer og handicap parkering. De ansøgte midler vil medfinansiere pullerter og cykelstativer.

Ansøgningen vedrører temaerne: Natur og Turisme.

Nr. 2: Etablering af shelter og rekreativt område i Kettingskov (ansøger 27.143 kr.). Kettingskov Landsbylaug vil gerne bidrage til kommunens turistpolitik samt give indspark til realisering af verdensmål nr. 11 (Bæredygtighed, herunder skabelsen af grønne offentlige rum). Bidraget er etablering af et flisebelagt område, hvorpå der placeres et shelter, muldtoilet, bord og bænke-sæt samt bål/ grillplads. Det rekreative område placeres ved cykelrute 8 på matrikel nr. 449 i Asserballeskov. Projektet skal skabe værdi og nytte for friluftsmennesker og turister, og vil gøre området attraktivt og spændende at færdes i. Der er hentet erfaringer gennem opsætning af to store stendysse langs Østkystvejen, som mange stopper ved og holder rast.

Landsbylauget vil stå for den løbende vedligeholdelse samt passe arealet med græsslåning, så det altid fremstår velholdt og indbydende.

Det bemærkes, at myndighedstilladelser for ansøgninger i Puljen til Borgerinitiativer skal hentes særskilt.

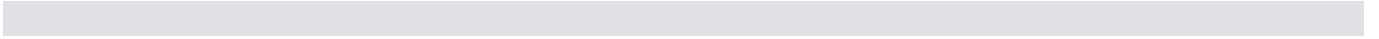
Ansøgningen vedrører temaerne: Turisme og Natur.

Overblik over ansøgninger:

Nr.	Ansøger:	Ønsker:	Ansøgt:	Samlet budget:	Øvrig finansiering:
1.	Blans Landsbylaug	Pullerter og cykelparkering ifbm. havneprojektet i Ballebro	32.625 kr.	54.375 kr.	Egenfinansiering.
2.	Kettingskov Landsbylaug	Shelter og rekreativ område	27.143 kr.	45.239 kr.	Ansøgt eksterne puljer om medfinansiering.

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

- Godkendt 32.625 kr. til Blans Landsbylaug
- Godkendt 27.143 kr. til Kettingskov Landsbylaug

Godkendelse af ansøgning til Puljen til Mellemfinansiering

Sagsresumé

Byrådet har afsat en Pulje til Mellemfinansiering(LAND) af projekter i landdistrikterne, med en ramme på 1.000.000 kr. i årene 2022 – 2026 i henhold til Byrådets beslutning den 26. januar 2022.

Projektet "Ansigts- og kvalitetsløft af anløbsbroen i Brunsnæs" fra Cykelfærgens Venner på 256.084,00 kr. har søgt Puljen til Mellemfinansiering (LAND). Hvis indstillingen imødekommes vil projektet blive placeret i kø til puljen, da puljen pt. er udlånt. Der forventes en tilbagebetaling fra tilsagnspuljerne inden for de 6 måneder, der tilsammen giver et råderum til det projekt, der står i kø.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter har beslutningskompetencen jf. vedtægterne.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- ansøgningen på 256.084 kr. fra Foreningen Cykelfærgens Venner og at denne imødekommes, når der er midler til rådighed i puljen.

Sagsfremstilling

Foreningen Cykelfærgens Venner søger om mellemfinansiering af tildelte LAG-midler på i alt 256.084 kr.

Byrådet har afsat en Pulje til Mellemfinansiering (LAND) af projekter i landdistrikterne, med en ramme på 1.000.000 kr. i årene 2022 – 2026 i henholdt til Byrådets beslutning den 26. januar 2022.

Projektet handler om ansigts- og kvalitetsløft af anløbsbroen i Brunsnæs til fremme af færgesejls på Flensborg Fjord mellem DK og TY i sommerperioden. Renoveringen har til formål at udbedre skader og skabe fornyet beskyttelse samt øget tilgængelighed.

Sejladsen bidrager til øget turisme på begge sider af Fjorden, og cykelfærgen er en enestående mulighed for at få turister til at se Flensborg Fjord som en samlet turismedestination. Kvalitetsløftet skal fremtidssikre broens bærende konstruktion, så færgen, gæsterne, cyklisterne og andre brugere af broen kan komme nemt og sikkert i/fra land.

I det følgende ses ansøgte midler af puljen til mellemfinansiering:

Projektet "Ansigts- og kvalitetsløft af anløbsbroen i Brunsnæs" fra Cykelfærgens Venner på 256.084,00 kr. har søgt Puljen til Mellemfinansiering (LAND). Hvis indstillingen imødekommes, vil projektet blive placeret i kø til puljen, da puljen pt. er udlånt.

Der forventes en tilbagebetaling fra tilsagnspuljerne inden for de 6 måneder, der tilsammen giver et råderum til det projekt, der står i kø.

Projekt/projektholder:	Udlån af Puljen til Mellemfinansiering (LAND)
Vækst og værdier i landdistrikterne, del 1 og 2 v. Landsbyforum	200.000 kr.
Kom hinanden ved – delebank for alle v. Mobilitetsforeningen	235.950 kr.
Hundslev-Almsted-Notmark landsbylaug	77.369 kr.
Stella Islænderhesteforening	329.000 kr.
"Ud i naturen" v. Kværs-Tørsbøl-Snurom	95.000 kr.
I alt:	937.319 kr.

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Godkendt.

Godkendelse af opstilling af kandidat samt valg af delegerede til årsmødet i Landdistrikternes Fællesråd

Sagsresumé

Sønderborg Kommune er B-medlem af Landdistrikternes Fællesråd (LDF). Hvert stemmeberettiget B-medlem (kommuner) kan sende tre delegerede til årsmødet og har derfor tre stemmer. Årsmødet er et politisk topmøde for landdistrikts-dagsordenen, der finder sted i forbindelse med generalforsamling.

Der skal vælges to bestyrelsesmedlemmer blandt B-medlemmer. Udvalget skal tage stilling til, om der skal opstilles en kandidat til bestyrelsen i Landdistrikternes Fællesråd samt udpege tre delegerede til årsmødet.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende løsningsforslag

1. At der opstilles en kandidat fra Sønderborg Kommune til bestyrelsen i Landdistrikternes Fællesråd. Kandidaten udpeges ved mødet.

eller

2. At der ikke opstilles en kandidat fra Sønderborg Kommune til bestyrelsen i Landdistrikternes Fællesråd.

og

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- at der udpeges tre delegerede til deltagelse ved generalforsamlingen fredag den 12. maj 2023 i Skive. De delegerede udpeges ved mødet.

Sagsfremstilling

Landdistrikternes Fællesråd afholder årsmøde i samarbejde med Region Midtjylland og i forbindelse med Skivemødet - *Et Danmark i balance*. Dagen byder ud over generalforsamling i Landdistrikternes Fællesråd på partilederdebat samt politiske temadebatter.

Landdistrikternes Fællesråd er en partipolitisk neutral interesseorganisation, der arbejder for at skabe bedre rammevilkår for landdistrikter og yderområder i Danmark. Landdistrikternes

Fællesråd har 55 medlemskommuner, der til sammen udgør 2,8 millioner indbyggere. Medlemmerne er tillige en række landsdækkende organisationer, og virksomheder samt et større antal landsbyer og landdistriktsråd.

Hvert stemmeberettiget B-medlem (kommuner) kan sende 3 delegerede til årsmødet.

Der skal vælges to bestyrelsesmedlemmer blandt B-medlemmer (kommuner og regioner). Udvalget skal tage stilling til, om der skal opstilles en kandidat til bestyrelsen i Landdistrikternes Fællesråd.

Landdistrikternes Fællesråds bestyrelse består af

- 1 direkte valgt formand
- 3 er valgt blandt A-medlemskredsen (regionale og landsdækkende organisationer og foreninger)
- 3 er valgt blandt B-medlemskredsen (Kommuner)
- 1 er valgt blandt C-medlemskredsen (landets regioner)
- 1 er valgt blandt D-medlemskredsen (civilsamfundsorganisationer på kommunalt niveau f.eks. landdistriktsråd)
- 1 er valgt blandt E-medlemskredsen (lokale aktionsgrupper (LAG/FLAG))
- 1 er valgt blandt F-medlemskredsen (landsbyer, repræsenteret ved lokalråd, borgerforeninger eller tilsvarende).

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Der opstilles ikke en kandidat fra Sønderborg Kommune til bestyrelsen i Landdistrikternes Fællesråd.

Følgende personer deltager som delegerede ved årsmødet i Landdistrikternes Fællesråd: Erik Krogh, Agnes Nielsen. Invitationen udsendes til de to fraværende bestyrelsesmedlemmer.

Godkendelse af proces for opdatering af indsatsområder

Sagsresumé

Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer vedtog den 19. juni 2018 mål og indsatser i perioden 2018 – 2021, som en naturlig udvikling af de tidligere års indsatser på landdistriktsområdet efter input fra Landsbyforums årsmøder og udvalgets egne ønsker. Ved mødet præsenteres en opdateret status til udvalgets orientering. Orienteringen skal danne baggrund for en beslutning om procedure for opdatering af indsatserne.

Formålet med opdatering af indsatserne er at understøtte ”Vedtægter for Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalget” gennem samskabende processer.

Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, Natur og Fødevarer har beslutningskompetencen, jf. styrelsesvedtægten.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at godkende

- processen for opdatering af indsatser på landdistriktsområdet i henhold til vedtægterne for udvalget.

Sagsfremstilling

I vedtægterne for Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter (UBL) fremgår formålet med §17 stk. 4 udvalget – se vedhæftede bilag. Det politiske Udvalg for Bæredygtighed og Landdistrikter udtrykte den 2. februar 2023 et ønske om, at UBL på baggrund af den overordnede rammesætning og erfaringer, formulerer et arbejdsgrundlag for sit arbejde i resten af byrådsperioden.

Erfaringerne i udvalget bygger på konkrete indsatser, der siden 2014 har været struktureret i generelle indsatsområder med egne mål og handlinger. De generelle indsatsområder på landdistriktsområdet har hidtil omhandlet:

1. Medborgerskab i helhedsplanlægningen
2. Bæredygtighed i landsbyerne
 - a. Miljømæssig bæredygtighed
 - b. Økonomisk bæredygtighed
 - c. Kulturel bæredygtighed
 - d. Social bæredygtighed
3. Decentralisering og lokalforankring

4. Levende og eftertragtede bomiljøer
5. Synlighed på kultur, det gode liv og værtskab samt fælles ansvar for en sund kommune
6. Naturen
7. Kommunen går foran med det gode eksempel på klimavenlige fødevarer.

De vedhæftede bilag viser en status over indsatser i perioden 2018 – 2021 og 2021 – 2022.

Det er aktuelt, at opdatere indsatsområderne. Følgende proces indstilles til godkendelse:

1. Evaluering af nuværende indsatser og justering af indsatserne i forhold til ønsker og forventninger fra Landsbylaugene, Landsbyforum og UBL ved et ekstraordinær møde i udvalget på baggrund af input fra
 - a. de fem afholdte strategiske møder i oktober 2023,
 - b. workshop ifbm. COP27
 - c. mulig input fra Landsbytopmødet i maj 2023 (efter aftale med Landsbyforum).
2. Godkendelse af indsatser for indeværende byrådsperiode på et ordinært UBL-møde.

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Godkendt.

Orientering om erfaringer fra MEDSAM - et norsk forskningsprojekt om borgerinddragelse

Sagsresumé

Hvorledes er det muligt at styrke borgerinddragelsen? Dette ønskede forskere, kommuner i Norge sammen med Århus og Sønderborg kommuner, norske frivilligcentraler og sociale entreprenører at finde ud af i forskningsprojektet MEDSAM – modeller for samskabelse mellem offentlig sektor og civilsamfundet i Norge, 2019 -2022. Projektet har modtaget ekstern støtte på ca. 7 mio. norske kroner og blev præsenteret i Udvalget for Landdistrikter, Natur og Fødevarer den 26. november 2019.

Forsker Jens Peter Jensen præsenterer de vigtigste resultater fra projektet.

Indsatsen understøtter udvalgets formål og opgaver, herunder at styrke den lokale borgerinddragelse og nærdemokratiet for at sikre kommunens rolle i forhold til landdistrikternes udvikling.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

De seneste år er begrebet samskabelse trukket frem som en løsning på velfærdsudfordringer i de nordiske lande. I Danmark tales om "Kommune 3.0", hvor kommunerne må blive dygtigere til at tilrette aktivt medborgerskab, så indbyggerne tager større andel i produktion af velfærd.

I både Norge og Danmark har man været optaget af at finde modeller for, hvorledes frivillige organisationer og det offentlige kan samarbejde. Samtidig finder forskerne tegn på, at de frivillige er langt mindre trofaste over for de frivillige organisationer, og mere optaget af at finde frivillige aktiviteter, der er tilpasset de individuelle behov. For at fremme aktivt medborgerskab i befolkningen holder det ikke længere, at gå via de frivillige organisationer.

Derfor indgår Arendal, Steinkjer, Levanger, Oslo, Voss, Århus og Sønderborg Kommune i forskningsprojektet sammen med Friskus og Norges Frivilligcentraler for at nærme sig borgerne på nye måder.

"Vi ønsker å utforske og teste ut nye fysiske og digitale møteplasser og former for medvirkning, nye måter å fremmeengasjement på, finne ut hva slags kompetanse man trenger i kommunene for å klare dette, og undersøke hva slags rolle frivilligsentraler og

sosialeentreprenører kan ta i dette arbeidet", siger projektleder Eugene Guribye, NORCE (NORCE NORWEGIAN RESEARCH CENTRE AS, Bergen).

Eugene Guribyes forskningskollegaer i Høgskolen på Vestlandet, Senter for omsorgsforskning, Trøndelag Forskning og Utvikling samt Marselisborg Centret har været deltagere i MEDSAM projektet og har samlet erfaringer i de syv kommuner de seneste tre år.

På udvalgmødet orienteres der om erfaringerne.

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Taget til efterretning.

Orientering om principbeslutning for energiselskaber i landdistrikterne

Sagsresumé

Økonomiudvalget har den 17. august 2022 godkendt, at kommunen aktivt vil understøtte arbejdet med at etablere et selskab, der skal udrulle lokalvarmeløsninger i landdistrikterne i områder uden for kollektiv varme (område 4) – med den tilføjelse, at der indgås dialog med ProjectZero om organisering af arbejdet.

Sagen understøtter målet om CO2-neutralitet i 2029 jf. ProjectZeros Masterplan 2029 og understøtter udvalgets formål og opgaver.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

I bestræbelserne på at nå målet om CO2-neutralitet i hele Sønderborg kommune, arbejdes der på flere fronter på landdistriktsområdet under temaet: "Fælles varmeløsninger".

1. Projekt: "Global udsyn og lokal handlekraft" (projektholder: Sønderborg Kommune, sekretariat for landdistrikter, på vegne af de tre øvrige kommuner).

De 4 ejer-kommuner bag Strategisk Energiplan (SEP) Sønderjylland; Tønder, Aabenraa, Haderslev og Sønderborg fik den 29. november 2021 457.000 kr. til projektet: "Global udsyn og lokal handlekraft ift. grøn omstilling i de sønderjyske landdistrikter". De sønderjyske kommuner gik derfor sammen om at undersøge mulighederne for etablering af fælles varmeløsninger uden for kollektive varmforsyningsområder (område 4). Dette er med til at understøtte landsbyernes ønske og behov for lokale varmeløsninger, som bidrag til den grønne omstilling, og projektet fortsættes på trods af nedlæggelse af Strategisk Energiplan (SEP) Sønderjylland pr. 31. december 2022.

Sekretariat for landdistrikter har informeret landsbylaugene om status på processen i forbindelse med udrulning af varmeløsninger i område 4 – se bilag.

2. Projekt: Landsbyfællesskaber som økonomiske entreprenører (projektholder: Sønderborg Kommune, sekretariat for landdistrikter).

Landsbyerne på Sydals (Lysabild og Skovby) indgår i et pilotprojekt om blandt andet fælles

varmeløsning, der har opnået støtte fra Landdistriktspuljen fra Bolig- og Planstyrelsen. Projektet: "Landsbyfællesskaber som økonomiske entreprenører - der kan løfte større økonomiske projekter eller tungere samfundsmæssige opgaver" forløber til 31. august 2023, og er udgangspunktet for at se på etablering af ét selskab, der etablerer og driver flere lokale varmeløsninger.

3. Landsbyforums projekt: "Fællesvarmeløsninger i landsbyerne" (projektholder: Bestyrelsen i Landsbyforum med sekretærstøtte fra Sekretariat for landdistrikter).

Som yderligere støtte til indsatserne, har Landsbyforum modtaget 250.000 kr. fra Puljen til Borgerinitiativer den 3. november 2022 med det formål:

- a) at udvikle strategiske og ambitiøse investeringskoncepter herunder screening af mulige lokale nærvarmeløsninger hvad angår forbruger-, selskabs- og samfundsøkonomi
- b) at fortsætte med at undersøge muligheden for at inddrage fjernvarmeselskaber i etablering af en enhed, der bygger og driver nærvarmeløsninger i landsbyer grundet erfaring, soliditet, troværdighed i forbindelse med drift, service og administration af bl.a. kollektive varmeløsninger i hht. økonomiudvalgets beslutning den 17. august 2022
- c) at udrulle projektet "Global udsyn og lokal handling" til flere landsbysamfund.

Landsbyforums bestyrelse oplyser, at de den 2. februar 2023 har besluttet at tildele Avnbøl-Ullerup Landsbylaug i samarbejde med Avnbøl Ullerup Varme A.m.b.a. i alt 50.000 kr. på baggrund af landsbylaugets ønske, der blev fremlagt på statusmødet for lokale udviklingsplaner, den 5. oktober 2022 i klubhuset i Blans.

4. Erfaringer fra etablering af varmeløsning i Avnbøl-Ullerup (projektholder: Avnbøl-Ullerup Varme a.m.b.a.).

Ønsket var, at samle landsbyen om en fælles varmeløsning, og lokale borgere tog initiativ til stiftelse af et selskab til varetagelse af opgaven. For nylig er det bekendtgjort at Sønderborg Varme overtager Avnbøl-Ullerup Varme A.m.b.a. der således bliver til en del af Sønderborg Varme.

5. Øvrige

Natur-, Klima- og Miljøudvalget har formuleret sit arbejdsgrundlag på møde den 7. december 2022, hvor der bl.a. står:

Bæredygtige varmeløsninger til alle: Sønderborg Kommune og fjernvarmeselskaberne er langt i arbejdet med at kunne tilbyde fjernvarme til borgerne i bysamfundene fra Nordals til Broager og Gråsten. De mindre bysamfund, som ikke ligger i umiddelbar nærhed til de store transmissionsledninger, kan derimod ikke få tilbudt fjernvarme. Udvalget lægger vægt på, at der sammen med ProjectZero og fjernvarmeselskaberne udvikles en (plug'n'play) model for nærvarmeløsninger, som interesserede landsbysamfund kan samle sig om, når der er samfundsøkonomisk bæredygtighed til stede. Sønderborg Kommune får en vigtig rolle i

myndighedsbehandlingen af nærvarmeprojekter.

Vedvarende energiløsninger, der giver værdi for lokalsamfund: Kommunerne skal inden 2030 skabe mulighederne for en firedobling af vedvarende energi. VE-anlæg påvirker i større eller mindre grad lokalsamfund, der ligger i nærheden. Udvalget lægger vægt på, at der i forbindelse med udlæg af arealer til vedvarende energi og etableringen anlæggene, arbejdes for at berørte borgere og lokalsamfund kan opnå medejerskab og/eller varige økonomiske fordele for lokalsamfundet.

Det er vigtigt for Natur-, Klima- og Miljøudvalget, at arbejdsgrundlaget kan bidrage til en forventningsafstemning, hvor borgerne ser en tydelig rammesætning og retning. Udvalget vil samarbejde med de øvrige politiske udvalg i Sønderborg Kommune om de vigtige opgaver, der ligger foran særligt information til og dialog med erhvervsliv, foreninger, organisationer, borgere m.fl. bliver afgørende for at Sønderborg Kommune som samfund kan komme i mål med en CO2-reduktionerne.

Status:

I forhold til økonomiudvalgets beslutning den 16. august 2022 foretages i øjeblikket screeninger af en række landsbyer, med henblik på at få et overblik over potentialerne for fælles varmeløsninger. Endvidere er der igangsat initiativ til fornyet drøftelse med de eksisterende forsyningsværker.

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Taget til efterretning.

Orientering om projekt Økologi og Madglæde

Sagsresumé

Sønderborg Kommune deltager i et projekt, der hedder "Økologi og Madglæde" støttet af Fonden for Økologisk Landbrug. Deltagelse i projektet er en af handlingerne i "Handleplan for Fødevarer 2022-2025".

Projektet er startet op februar 2023 og løber året ud.

Projektets formål er, at styrke de kommunale køkkener i en bæredygtig omstilling og øge deres økologiprocent. Meyers Madhus er aktør i projektet.

Timing af projektet harmonerer godt med overgang til en ny SKI-aftale 09.01 pr. 15. marts 2023.

I Sønderborg Kommune deltager 7 plejecenterkøkkener og 3 rådhuskantiner i projektet, der løber over hele 2023.

Jvf. vedtægten for Bæredygtigheds- og Landdistriktsudvalget, er det bl.a. udvalgets opgave at "Implementere Handleplan for Fødevarer."

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at

- tage orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 28. september 2022 "Handleplan for Fødevarer 2022-2025".

Handleplanen har fokus på temaerne:

- Øget efterspørgsel efter lokale og klimavenlige fødevarer
- Styrkelse af madkultur og maddannelse
- Sunde, bæredygtige og klimavenlige kommunale måltider

Indsatserne bidrager til den grønne omstilling i Sønderborg Kommune.

En af handlingerne i "Handleplan for Fødevarer 2022-2025" er at Sønderborg Kommune deltager i et projekt støttet af Fonden for Økologisk Landbrug, der hedder "Økologi og Madglæde". Projektet er netop startet op i februar 2023 og løber året ud. Der deltager i alt 15 Kommuner i projektet.

Projektets formål er, at hjælpe de kommunale køkkener med at øge deres økologiprocent, ved at styrke køkkenpersonalets kompetencer, til at foretage mere bæredygtige indkøb og produktion.

Alle tiltag, der igangsættes, vil ikke medføre nogen meromkostning for køkkenerne.

Følgende køkkener deltager i projektet:

- Gråsten Plejecenter
- Broager Plejecenter
- Dybbøl Plejecenter
- Mølleparkens Plejecenter
- Hørup Plejecenter
- Amaliehaven
- Guderup Plejecenter
- Rådhuskantinen Ellegårdvej
- Rådhuskantinen Borgen
- Rådhuskantinen Rådhuset

Projektets indhold:

Meyers Madhus, der er aktør i projektet, laver skræddersyede forløb med udgangspunkt i hver enkelt køkken. De deltager i køkkenernes produktion efter behov, mens de formidler viden om madspild, lokale fødevarer, råvarer i sæson og vegetabiliske proteiner med udgangspunkt i borgernes eksisterende madkultur.

Meyers Madhus udfører indkøbsanalyser hvert kvartal i 2023 og identificerer de tiltag, der vil give den største værdi for det enkelte køkken.

Hvert køkken laver en individuel målsætning om forhøjelse af deres økologiprocent. Nogle af køkkenerne har målsætning om, at nå en økologiprocent, der kvalificerer dem til et økologisk spisemærke. Et økologisk spisemærke kræver, at der er minimum 30 procents indkøb af økologi.

Køkkenpersonalet deltager i 5 kurser af 5 timers varighed fordelt over 2023.

Kurserne har følgende temaer:

- Vejen til Velsmag
- Grønnere livretter i sæson
- Grønt pålæg
- Grønnere farser
- Mødeforplejning

Kurserne afholdes i køkkenet på Frivillighedens hus.

Meyers Madhus planlægger to ekskursioner til enten økologiske produktionsvirksomheder i kommunen eller best-practice-køkkener, som køkkenerne kan deltage i.

Fødevarekoordinatoren koordinerer i samarbejde med Meyers Madhus indsatserne og understøtter processen i udvalgte køkkener. Dette med udgangspunkt i, at udbrede arbejdet med bæredygtighed til de resterende køkkener i Sønderborg Kommune, der ikke deltager i projektet.

Sønderborg Kommune overgår til en ny SKI-aftale 09.01 pr. 15. marts 2023, der betyder, at køkkener skifter totalleverandør. Den nye aftale åbner mulighed for større fleksibilitet til indkøb af lokale fødevarer.

Timing for projektet harmonerer godt med overgangen til SKI-aftale 09.01, da der skabes et vindue for nye vaner ift. bæredygtige indkøb.

Bevillingsmæssige konsekvenser

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Taget til efterretning.

Orientering om støttede projekter i Avnbøl-Ullerup

Sagsresumé

Puljen til Borgerinitiativer har til formål at støtte op om en tidlig indsats over for konkrete problemstillinger og projektforslag, der fremmer udviklingsinitiativer i landdistrikterne i Sønderborg Kommune. Udvalget orienteres løbende om de projekter, der har modtaget tilskud.

Formand for Avnbøl-Ullerup Landsbylaug, Asmus Madsen, præsenterer de projekter, der de seneste år har modtaget støtte fra puljen til borgerinitiativer.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at

- tage orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Kort præsentation af flg. projekter:

- "Legestativ", der har modtaget 33.000 kr. 9. januar 2017
- "Udviklingsprojekt Bakkensbro", der har modtaget 35.221 kr. 29. maj 2018
- "Etablering af hoppepude", der har modtaget 23.400 kr. 26. november 2019
- "Shelters ved BAKS", der har modtaget 30.000 kr. 3. marts 2022

Der udover vil formanden orientere om landsbyens initiativer til etablering af fællesvarmeløsning.

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Taget til efterretning.

Godkendelse af anlægsoverførsler fra regnskabsåret 2022 til 2023

Sagsresumé

Af Sønderborg Kommunes principper og retningslinjer for økonomistyring fremgår, at der i et vist omfang kan søges om overførsel af uforbrugte driftsbevillinger og rådighedsbeløb (anlæg) til næste år. Tilsvarende kan et merforbrug accepteres, såfremt efterfølgende bevillinger reduceres tilsvarende.

På udvalgets område er der et samlet mindre forbrug på 6,914 mio. kr.

Forvaltningen foreslår at der overføres 6,914 mio. kr. til 2023 til færdiggørelse af anlægsprojekterne.

Byrådet har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at Byrådet godkender

- at overførslerne på 6,914 mio. kr. gives som tillægsbevilling i 2023 til de enkelte politikområder under fagudvalget, og finansieres af kassebeholdningen i 2023.

Sagsfremstilling

Af Sønderborg Kommunes principper og retningslinjer for økonomistyring fremgår, at der i et vist omfang kan søges om overførsel af uforbrugte driftsbevillinger og rådighedsbeløb (anlæg) til næste år. Tilsvarende kan et merforbrug accepteres, såfremt efterfølgende bevillinger reduceres tilsvarende.

Uforbrugte rådighedsbeløb til meddelte anlægsbevillinger i regnskabsåret 2022 er opgjort.

Forvaltningen har fremsendt deres begrundelser for ansøgning om overførsel af uforbrugte beløb pr. anlægsprojekt og har oplyst

- at projektet fortsætter i 2023, og med hvilket beløb
- angivet en kort status pr. projekt, herunder om det forventes at projektet strækker sig ind i 2023 eller senere.

Opgørelsen af anlægsoverførsler viser nedenstående beløb pr. projekt.

I 1.000 kr.

Politikområde	Restbudget 2022	Overførsel til 2023
Politikområde 04 Turisme og Landdistrikter	1.611	1.611
Politikområde 07 Natur, Klima og Forsyning	5.303	5.303
I alt	6.914	6.914

Se bilag for anlægsoverførsler pr. projekt.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at hvis indstillingen godkendes, skal der gives en samlet tillægsbevilling på 6,914 mio.kr., finansieret af kassebeholdningen.

Bevillingspåtegning (i 1.000 kr.)					
	Politik område	Budget år	Overslags år 1	Overslags år 2	Overslags år 3
Drift					
Anlæg/ Rådighedsbeløb	04 07	1.611 5.303			
Finansiering via:					
Drift andetsteds					
Afsat rådighedsbeløb					
Låneoptagelse					
Afdrag og renter af nye lån					
Kassebeholdning	01	-6.914			

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Udvalget anbefaler indstillingen.

Godkendelse af anlægsregnskaber Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter

Sagsresumé

Afslutning af anlægsregnskaber inden for Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters område forelægges til godkendelse.

Anlægsregnskaberne viser et samlet merforbrug på 1 t.kr.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at Byrådet godkender

- anlægsregnskaberne.

Sagsfremstilling

Ifølge Sønderborg Kommunes "Principper og retningslinjer for økonomistyring" skal anlægsregnskabet forelægges halvårligt eller årligt.

Der kan udarbejdes en samlet sag til fagudvalget, som inkluderer de afsluttede anlægsprojekter for det forgangne år. Af sagen skal fremgå regnskabsresultatet pr. anlægsprojekt samt for resultatet for projekterne under ét.

Forelæggelse sker i april og december måned.

Regnskaber over 2 mio. kr. eksklusive moms (brutto) revideres særskilt af kommunens revisor.

På Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikters område afsluttes følgende anlægsregnskaber:

Anlæg under 2 mio. kr.

I 1.000 kr.

Politikområde	Anlægsprojekt	Bevilling	Forbrug	Restbevilling

04	Landdistriktsudvalgets pulje til støtte	0	1.061	-1.061
04	Puljen til borgerinitiativer og pyloner	4.095	3.035	1.060
I alt		4.095	4.096	-1

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Udvalget anbefaler indstillingen.

Godkendelse af driftsoverførsler fra regnskab 2022 til 2023

Sagsresumé

Af Sønderborg kommunes principper og retningslinjer for økonomistyring fremgår, at der i et vist omfang kan søges om overførsel af uforbrugte driftsbevillinger og rådighedsbeløb (anlæg) til næste år. Tilsvarende kan et merforbrug accepteres, såfremt efterfølgende bevillinger reduceres tilsvarende.

Regnskabet på udvalgets område viser, at der samlet er et mindreforbrug på 0,042 mio. kr.

Forvaltningen foreslår at overføre 0,380 mio. kr. fra 2022 til 2023.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter, at Byrådet godkender,

- at overførslerne på 0,380 mio. kr. gives som tillægsbevilling i 2023 til de enkelte politikområder under fagudvalget, som finansieres af kassebeholdningen i 2023.

Sagsfremstilling

I henhold til principper og retningslinjer for økonomistyring, kan der i et vist omfang søges om overførsel af uforbrugte driftsbevillinger og rådighedsbeløb (anlæg) til næste år. Tilsvarende kan et merforbrug accepteres, såfremt efterfølgende bevillinger reduceres tilsvarende.

I de tilfælde hvor der kan konstateres mer- eller mindreforbrug, gælder som udgangspunkt følgende for adgang til overførsel mellem budgetårene:

- Der kan som udgangspunkt ske overførsel, hvis det manglende forbrug skyldes periodeforskydning af udgiften.
- Der kan anmodes om overførsel, hvis der foreligger konkrete planer for beløbets anvendelse.
- Et merforbrug kan accepteres, såfremt merforbruget overføres til afvikling i efterfølgende år.”

Med henblik på at sikre balance mellem budget og regnskab har Direktionen i sin behandling af driftsoverførsler alene prioriteret bindende aftaler og decentrale enheder.

Driftsresultatet udviser et samlet mindreforbrug på 16,5 mio. kr., fordelt med -5,0 mio. kr. på service og 21,5 mio. kr. på overførselsområdet (ikke service). I driftsresultatet indgår afholdte

COVID- og ukraineudgifter, efterbetalinger til STAR på grund af fejl hos STAR's underleverandør samt stigende energiudgifter.

Med dette udgangspunkt foreslår Direktionen en samlet driftsoverførsel til 2023 på 16,4 mio. kr. Heraf overføres 12,9 mio. kr. på baggrund af bindende aftaler (puljemidler m.v.), mens de resterende 3,5 mio. kr. overføres til disponerede aktiviteter i de decentrale enheder.

Regnskabsresultatet for 2022 udviser et samlet merforbrug eller mindre forbrug på 0,042 mio. kr. indenfor udvalgets politikområder.

Forvaltningen foreslår at overføre 0,380 mio. kr. til 2023.

Baggrund og begrundelsen for overførslerne er følgende:

Under Landdistrikter anmodes der om overførsel på i alt 0,510 mio. kr., heraf:

- 0,102 mio. kr. vedrørende betaling til mellembyer samt udbetaling af tilskud, som først sker i løbet af 2023.
- 0,015 mio. kr. vedrørende udbetaling af tilskud til landsbylaug, som først sker i løbet af 2023.
- 0,025 mio. kr. vedrørende forprojekter, hvor tilskud først udbetales i 2023.
- 0,233 mio. kr. vedrørende Global udsyn, som er et projekt med ekstern finansiering.
- 0,135 mio. kr. vedrørende Landsbyfællesskaber med projekter som videreføres i 2023.

Under Natur anmodes der om overførsel på i alt 0,400 mio. kr. til konceptudvikling og indkøb i forbindelse med Center for Verdensmål.

Under projektet Historisk Frugthave anmodes der om overførsel på -0,530 t.kr.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at hvis indstillingen godkendes, skal der gives en tillægsbevilling i 2023 på samlet 0,380 mio. kr., finansieret af kassebeholdningen.

Bevillingspåtegning (i 1.000 kr.)					
	Politik område	Budget år	Overslags år 1	Overslags år 2	Overslags år 3
Drift	04 07	510 -130			
Anlæg/ Rådighedsbeløb					
Finansiering via:					
Drift andetsteds					
Afsat rådighedsbeløb					
Låneoptagelse					
Afdrag og renter af nye lån					
Kassebeholdning	01	-380			

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Udvalget anbefaler indstillingen.

Orientering om status på udmøntningsplan 2023-2026 - februar

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 12. oktober 2022 budgettet for 2023 og overslagsårene 2024-2026.

Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en udmøntningsplan for budgettet, som dels definerer den udvalgmæssige og administrative forankring og dels danner grundlag for opfølgning i løbet af året. Af udmøntningsplanen fremgår ligeledes uafsluttede elementer, der er videreført fra tidligere udmøntningsplaner.

Vedlagt er forvaltningens status på udmøntningsplanens elementer pr. februar 2023.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 12. oktober 2022 budgettet for 2023 og overslagsårene 2024-2026.

Budgetaftalen indeholder en række politiske prioriteringer understøttet af budgetudvidelser såvel som reduktioner på udvalgte budgetposter.

Herudover er der med budgetaftalen besluttet en række øvrige elementer uden direkte tilknytning til budgettet. Det drejer sig om forskellige områder, der ønskes analyseret og/eller styrket gennem særlig opmærksomhed i budgetperioden.

Med henblik på den fremadrettede udmøntning af budgettets elementer godkendte Økonomiudvalget den 23. november 2022 udmøntningsplanen. Status på udmøntningsplanen vil – i overensstemmelse med budgetforliget – blive fremlagt for Økonomiudvalget første gang den 8. februar 2023 og herefter hver anden måned. Derefter orienteres fagudvalgene første gang på marts-møderne i 2023 og herefter hver anden måned.

Udover elementerne for budgettet for 2023, så indeholder orienteringen også de uafsluttede elementer fra tidligere udmøntningsplaner.

Status på udmøntningsplanens enkelte elementer pr. februar 2023 fremgår af bilag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-

03-2023

Taget til efterretning.

Generel orientering

Sagsresumé

Orientering fra Landsbyforum

Orientering fra medlemmer

Orientering fra formanden

- LAG Sønderborg-Aabenraa

Orientering fra stående udvalg

Orientering fra forvaltningen

- Skriftlig orientering fra forvaltningen

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter at tage

- orienteringen til efterretning.

BESLUTNING UDVALGET FOR BÆREDYGTIGHED OG LANDDISTRIKTER DEN 09-03-2023

Taget til efterretning.